

UDRŽITELNÁ IMIGRAČNÍ A AZYLOVÁ POLITIKA EU OSM PILÍŘŮ REFORMY SYSTÉMU

Shrnutí

Nekontrolovaný příchod více než jednoho milionu žadatelů o azyl a nelegálních migrantů do EU v roce 2015 se nesmí v následujících letech opakovat. Cílem reformy azylového systému EU je výrazně snížit počet příchozích migrantů a zakotvit nové principy evropské pomoci v regionech Blízkého východu a Afriky. Základním východiskem je, že řešení migrační krize není v uzavírání a oplocování národních států, ale naopak ve společném, evropském řešení. Nový systém udržitelné imigrační a azylové politiky EU staví na osmi pilířích: (1) princip první bezpečné země, (2) azylová centra v Africe a na Blízkém východě, (3) legální cesty a integrace, (4) efektivní ochrana vnější hranice Schengenu, (5) identifikace příchozích a jejich zadržení, (6) nucené návraty neregulérních migrantů, (7) boj s převaděči a informační kampaně, (8) dlouhodobá stabilizace situace v Africe a na Blízkém východě.

1. Princip první bezpečné země

Navraťme azylu původní smysl – zajištění bezpečí

Ženevská úmluva přiznává status uprchlíka těm, kteří čelí v zemi původu pronásledování nebo z něj mají důvodnou obavu. Ti, kteří dnes přicházejí do EU, odešli ze země původu kvůli ohrožení na životě v důsledku válečného konfliktu. Většina z nich pobývá v bezpečí v Turecku, Libanonu a Jordánsku, kam utekli ze Sýrie, a jejich motivace pro cestu dále do Evropy je socio-ekonomická.

Vyžadujeme a aplikujeme princip první bezpečné země

Uprchlík by měl bezodkladně požádat o azyl v první bezpečné zemi. Jiné země, kam se později vydá za lepšími příležitostmi, už nejsou povinny vyřizovat jeho žádost a mohou ho do první bezpečné země vrátit. Čím důsledněji bude toto pravidlo vymáháno a dodržováno, tím účinnější bude boj s pašeráky, a tím méně se stane lidských tragédií ve Středozemním moři a na hranicích EU.

Prvním krokem k aplikaci principu je vytvořit a schválit společný seznam EU bezpečných zemí původu, který umožní vést zrychlené řízení a řízení na hranicích. Další podmínkou jsou funkční readmisní dohody, které EU musí vyjednat výměnou za financování azylových center, ale také podmíněním stávající rozvojové pomoci, obchodních styků, již platné vízové liberalizace a legálních cest pro pracovní migraci.

2. Azylová centra v Africe a na Blízkém východě

Budujeme důstojná a bezpečná azylová centra

Mají-li být žadatelé vraceni do Afriky a na Blízkých východ, musí tam EU financovat důstojná azylová centra, kde uprchlíci najdou bezpečné útočiště. Pokud první bezpečné země budou s EU spolupracovat na readmisích, obracení lodí ve svých vodách a na boji s převaděči, EU

► ADRESA KANCELÁŘE

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY
VLKOVA 36 (PRACOVNA)
130 00 PRAHA 3

► KONTAKT

+420 773 064 169
INFO@EVROPSKEHODNOTY.CZ

► WEB

WWW.EVROPSKEHODNOTY.CZ
FACEBOOK.COM/EVROPSKEHODNOTY
TWITTER.COM/EVROPSKEHODNOTY

musí masivně financovat azylová centra UNHCR v těchto zemích, zvyšovat kvalitu péče a životní úroveň uprchlíků.

Pokud nedojde k dohodě mezi EU a těmito zeměmi, bude třeba vybudovat nová azylová centra ve třetích zemích, jako je například Libye, kam budou transportováni žadatelé, pro něž EU není první bezpečnou zemí. Zachován musí být princip dobrovolnosti a dočasnosti pobytu, zároveň v případě potřeby EU musí zajistit policejní nebo vojenskou ochranu těchto center. Jakmile pominou důvody pro mezinárodní ochranu, uprchlíci budou motivováni k dobrovolnému návratu.

3. Legální cesty a integrace

Přesídlujme ty, kteří jsou v přímém ohrožení života

Až doposud dostali šanci na život v EU ti uprchlíci, kteří přežili nebezpečnou a ilegální cestu přes Středozemní moře. Tento „přírodní výběr“, kdy silnější zvítězí, musíme nahradit humánnějšími principy. Nabídku na legální přesídlení, která bude omezena rozpočty, integračními kapacitami a svobodnou vůlí národních států, by měli dostat ti uprchlíci, jejichž život a bezpečí jsou ohroženy i v azylových centrech v první bezpečné zemi (těžce nemocní, etnické, náboženské nebo sexuální menšiny).

Vyžadujeme přijetí hodnot liberální demokracie

Sociálně vyloučené komunity přistěhovalců a jejich potomků představují významné riziko pro soudržnost i bezpečnost evropských společností. Problém je nedostatečné sdílení hodnot liberální demokracie a postupující radikalizace muslimských komunit, jejímž vyvrcholením byl odchod 10 000 zahraničních bojovníků z Evropy do Sýrie. Musíme proto sledovat úspěšnost integračních politik a zavést diferencovaný přístup k cizincům různého původu s ohledem na jejich specifické potřeby. Podpora při integraci musí být dostupná i dalším generacím přistěhovalců, které mají občanství.

4. Efektivní ochrana vnější hranice EU

Musíme důsledně otáčet plavidla zpět do bezpečných zemí

Ochrana vnější hranice na moři musí získat v EU absolutní prioritu a je nezbytné, aby se na ní podílely všechny členské státy Schengenu. Důležitým pilířem se musí stát maximální externalizace kontroly hranic, čili ochrana „předsunutých“ hranic. Partnerským prvním bezpečným zemím by EU měla nabídnout rozsáhlou technickou a finanční asistenci s ochranou hranic směrem dovnitř Afriky i na Blízký východ. Druhým krokem je ochrana mořské hranice Schengenu - všechna plavidla s neregulárními migranty a žadateli o azyl, která připlouvají z bezpečných zemí, by měla být zastavena ještě v teritoriálních vodách těchto zemí a vrácena zpátky přímo na pobřeží, odkud vyplula, na základě dohody s těmito zeměmi.

Pohraniční síly musí být řádově navýšeny

Nepodaří-li se dosáhnout efektivní ochrany mořské a předsunuté hranice, bude nezbytné využít fyzické bariéry na území Evropy. Chceme-li se vyhnout stavění plotů, musíme efektivně

► ADRESA KANCELÁŘE

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY
VLKOVA 36 (PRACOVNA)
130 00 PRAHA 3

► KONTAKT

+420 773 064 169
INFO@EVROPSKEHODNOTY.CZ

► WEB

WWW.EVROPSKEHODNOTY.CZ
FACEBOOK.COM/EVROPSKEHODNOTY
TWITTER.COM/EVROPSKEHODNOTY

migranty vracet už na moři, případně z ostrovů, kam přijíždějí, kde proběhne zrychlené azylové řízení. Činnost Frontexu, jeho personál a technické vybavení musí být dostatečně financovány ze společného rozpočtu.

5. Identifikace příchozích a jejich zadržení

Jen detence zajistí kontrolu nad migranty

Je třeba změnit legislativu tak, aby bylo možné každého imigranta, jenž překročí hranice, donutit k identifikaci. Migranti by měli být povinni odevzdat otisky prstů do systému EURODAC. Ze společných finančních zdrojů EU musí být zajištěny dostatečné kapacity přijímacích zřízení (hotspotů), kde dojde k identifikaci migrantů.

Oproti dosavadní praxi musí platit, že kdokoli překročil Schengenskou hranici nelegálně, bude okamžitě zajištěn ihned po příjezdu, a to ve speciálních detenčních zařízeních, nikoli věznicích. Žadatelé o azyl budou rovněž krátkodobě zajištěni za účelem určení skutečností, na nichž je žádost o mezinárodní ochranu založena. Vyčkají na rozhodnutí, zda patří mezi neregulární migranty nebo žadatele o azyl, kteří prošli první bezpečnou zemí, a tedy budou ihned navraceni, nebo jsou právoplatnými žadateli o azyl, s nimiž bude zahájeno řízení o mezinárodní ochraně v EU.

6. Nucené návraty neregulárních migrantů

Spolupráce na návratech musí být tvrdě požadována od našich partnerů

V EU je účinně provedeno jen 40 % rozhodnutí o navrácení, v případě migrantů z některých afrických zemí jenom 16 %. K prioritním politickým cílům musí proto patřit readmisní dohody s bezpečnými zdrojovými zeměmi a bezpečnými zeměmi tranzitu. Evropská unie musí požadovat kondicionalitu v jakékoliv podpůrné aktivitě, kterou směrem k zemím původu i tranzitu koná.

Změna návratové směrnice a nucené, nikoliv dobrovolné návraty

Nezbytná je také okamžitá změna návratové směrnice, aby bylo možné návrat vynutit ihned po rozhodnutí o navrácení, pokud možno ve všech případech, včetně cizinců, kterým chybí cestovní doklady. Směrnice nyní *de facto* svazuje členským státům ruce, a tak je v rozporu s vlastní zásadou účinnosti návratové politiky, zejména kvůli preferenci lhůty k dobrovolnému návratu, omezení podmínek, za kterých mohou být cizinci zajištěni, nebo také zákazu navracení osob bez platných cestovních dokladů.

7. Boj proti převaděčům a informační kampaně

Rozbití pašeráckých sítí jako podmínka spolupráce se zeměmi sousedství

EU nesmí dávat záminky k nelegálnímu přechodu přes svoji vnější hranici, proto je nový azylový systém nejdůležitějším krokem k vítězství nad pašeráckými sítěmi. Ty však nebude možné efektivně rozbít, dokud nedosáhneme spolupráce se zeměmi, kde většina zločineckých skupin operuje. Je to zejména Libye, Egypt, Turecko a Tunisko. Výměnou za financování a

► ADRESA KANCELÁŘE

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY
VLKOVA 36 (PRACOVNA)
130 00 PRAHA 3

► KONTAKT

+420 773 064 169
INFO@EVROPSKEHODNOTY.CZ

► WEB

WWW.EVROPSKEHODNOTY.CZ
FACEBOOK.COM/EVROPSKEHODNOTY
TWITTER.COM/EVROPSKEHODNOTY

provoz uprchlických táborů a rozvojovou pomoc musí EU žádat právě spolupráci na rozbíjení pašeráckých sítí.

Komunikační kampaně musí přebít lži pašeráků a změnit představy migrantů

Příchozí uprchlíci jsou motivováni k cestě mýty o evropské vstřícnosti. Nezbytná je proto masivní informační kampaň po celém Blízkém východě i Africe, v níž bude jasně a jednoznačně vysvětlen princip první bezpečné země a co přesně čeká žadatele o azyl, dorazí-li nelegálně na území Schengenu. Posilovat mýtus o Evropě coby zemi zaslíbené je zřejmým zájmem pašeráků a organizátorů nelegální migrace. Dnes EU nedělá v této oblasti téměř nic.

8. Stabilizace situace na Blízkém východě a v Africe

Bez vnějších vojenských akcí se neobejdeme

Migranty z Blízkého východu a Afriky žene do Evropy řada „push faktorů“ - nejen aktuální konflikty v Sýrii, Assadův režim podporovaný Vladimírem Putinem a působení ISIS, ale rovněž doznívající válečné konflikty v Libyi, Iráku a Afghánistánu a nestabilita a brutalita řady afrických a blízkovýchodních režimů. Další důležité příčiny migrace jsou demografický boom, extrémní chudoba spojená s nedostatkem pitné vody, nízká úroveň zdravotní péče a mnoho dalších problémů rozvojových zemí.

Musíme důsledně podmínit a znásobit rozvojovou pomoc

Rozvojovou a humanitární pomoc EU i členských států je nutné zaměřit na regiony, které se staly zdrojovými zeměmi uprchlíků. Podmínkou pomoci musí být spolupráce na odhalování organizovaného zločinu, včetně terorismu, a potírání pašeráckých sítí. Máme-li dosáhnout změny v zemích, kam EU a její členské státy směřují svou rozvojovou a humanitární pomoc, je třeba zněkolikanásobit výdaje. A migrace by se měla stát klíčovým kritériem pro alokování této rozvojové pomoci.

▶ ADRESA KANCELÁŘE

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY
VLKOVA 36 (PRACOVNA)
130 00 PRAHA 3

▶ KONTAKT

+420 773 064 169
INFO@EVROPSKEHODNOTY.CZ

▶ WEB

WWW.EVROPSKEHODNOTY.CZ
FACEBOOK.COM/EVROPSKEHODNOTY
TWITTER.COM/EVROPSKEHODNOTY